

4. Полещук С. Ідеальний план просування через соціальні мережі. Як розкрутити свій бізнес, використовуючи величезний трафік популярних соціальних мереж. М.: Веб Інфо Продукт, 2012. 37 с.

5. Для чого Вашому бізнесу потрібні соціальні мережі. URL: <https://webprofit.com.ua/blog/15-socialni-merezhi>.

Онищук Наталя Олегівна

*Начальник управління економічної стратегії та прогнозування
департаменту економічного розвитку і торгівлі Тернопільської ОДА*

Онищук Сергій Ігорович

*Студент групи МАРК-21
Тернопільського національного економічного університету*

ДЕРЖАВНИЙ ФОНД РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ – КЛЮЧОВИЙ ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Нова парадигма державної регіональної політики передбачає, що регіональна політика є насамперед інвестиційною політикою, яка спрямована на створення нових робочих місць, забезпечення конкурентоспроможності регіонів, підвищення стандартів життя населення країни, покращення екологічної ситуації, економічне зростання та сталий розвиток.

Створення державного фонду регіонального розвитку є вектором модернізації бюджетної системи в Україні та реалізації державної регіональної політики. За умов децентралізації управління та бюджетної децентралізації кошти державного фонду регіонального розвитку (далі ДФРР) є джерелом фінансування інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року та відповідних стратегіях розвитку регіонів.

Реалізація державної політики регіонального економічного розвитку здійснюється шляхом виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року та Плану заходів з її реалізації у 2015-2017 роках, а також регіональних стратегій розвитку на період до 2020 року та Плану заходів з їх реалізації у 2015-2017 роках.

Протягом 2015-2017 рр. планами заходів усіх регіонів України на виконання стратегій передбачено реалізацію майже 5 тис. проектів регіонального розвитку.

Відповідно до плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Тернопільської області на період до 2020 року відібрано 190 технічних завдань, на реалізацію яких заплановано майже 5,8 млрд. гривень, з них у 2015 році – 1,2 млрд. гривень (реалізовано 80 проектів на суму 323,7 млн. гривень (27%)), 2016 році – майже 2,6 млрд. гривень (реалізовано 360 проектів на суму 1183,8 млн. гривень (45,5%)), за підсумками 9 місяців 2017 року реалізовується 128 проектів на суму понад 705 млн. гривень [1].

За кількістю реалізованих/завершених проектів у порівнянні із їх запланованою кількістю найвищого відсотка досягли Хмельницька (51,6%), Тернопільська (45,5%), Херсонська (30%), Полтавська (26,2%), Дніпропетровська (25,8%) області при середньому показнику по Україні – 16,2% [2].

Державний фонд регіонального розвитку є одним із дієвих фінансових інструментів та ефективним механізмом впливу державної політики регіонального розвитку. Відповідно до ст. 24-1 Бюджетного кодексу України, визначено його розмір який передбачається в обсязі не менше 1% прогнозного обсягу доходів загального фонду Державного бюджету України на відповідний бюджетний період та розподіляється між регіонами з дотриманням наступних критеріїв: 80% коштів – відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні; 20% коштів – з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку регіонів відповідно до показника валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу (для регіонів, у яких цей показник менше 75% середнього показника по Україні).

Відповідно до звіту Мінрегіону про використання коштів ДФРР у 2015 році, касові видатки фонду на реалізацію 876 проектів склали 2,37 млрд. гривень із передбачених 2,9 млрд. гривень, що складає 82%. Відповідно, в Державний бюджет України були повернуті 533 млн. гривень, що становить 18%. Для Тернопільської області відсоток неосвоєних коштів фонду у порівнянні із середнім по Україні є значно нижчим – 3,6%. У 2016 році на 810 проектів регіонального розвитку з ДФРР було спрямовано 3 млрд. гривень, з яких не освоєно 305,5 млрд. гривень, зокрема Тернопільщина повернула в бюджет 2,3 млн. гривень, із 93,6 млн. гривень. У 2017 році передбачений обсяг фінансування складає

3,5 млрд. гривень для реалізації близько 800 проектів регіонального розвитку, зокрема в Тернопільській області на будівництво та реконструкцію 60 об'єктів комунального та соціально-культурного призначення спрямовано з державного бюджету 115,2 млн. гривень та співфінансування з місцевих бюджетів в сумі 46,5 млн. гривень [3].

На 2018 рік у проекті Державного бюджету України урядом передбачено вагомий порівняно з минулими роками обсяг фінансового ресурсу на реалізацію проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись за кошти ДФРР в сумі 8,1 млрд. гривень [4].

Принагідно відзначимо, що протягом останнього часу за рахунок вкладень усіх державних інвестицій в Україні будуються та реконструюються школи, садочки, спортивні майданчики, медичні заклади, очисні, водогони, дороги, тощо.

Зокрема, у населених пунктах Тернопільської області протягом 2016-2017 років реалізовується близько 1000 проектів регіонального розвитку на загальну суму майже 660 млн. гривень, з них 559 проектів завершені у 2016 році, половина інфраструктурних проектів впроваджувалась в об'єднаних територіальних громадах області. Відтак, завдяки реалізації даних проектів вдалось не лише покращити якість та доступність освітніх, медичних послуг, забезпечити економію енергоресурсів, а й забезпечити роботою місцеві підрядні будівельні організації, наростити обсяги виробництва будівельних матеріалів, металоконструкцій, віконних та дверних блоків місцевими підприємствами [2].

Проте, сьогодні, на жаль, фінансуються проекти спрямовані на вирішення локальних проблем соціальної сфери. Існують системні проблеми з підготовкою, фінансуванням, реалізацією та зі створення оптимальних умов для розкриття регіонами власного потенціалу й ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

Водночас, реформа децентралізації дає можливість на місцевому рівні реалізовувати інструменти, пов'язані з економічним зростанням, зокрема у разі збільшити надходження до місцевих бюджетів, яке має бути реінвестоване у розвиток інфраструктури та бізнесу на місцях.

Кошти ДФРР повинні направлятись на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (у тому числі проектів співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад), що передбачають розвиток регіонів, зокрема дозволяють їм розвиватися, створювати робочі місця, залучати інвестиції, економити бюджетні кошти та отримувати додаткові надходження до місцевих бюджетів, при цьому

відповідати пріоритетам, визначеним у Державній стратегії та відповідних стратегіях розвитку регіонів.

З метою оптимізації процедур підготовки та відбору проектів регіонального розвитку, які можуть фінансуватись за рахунок коштів ДФРР обласним державним адміністраціям необхідно врахувати наступні рекомендації:

— завершити процес підготовки Планів заходів з реалізації у 2018-2020 роках регіональних стратегій розвитку;

— оперативно не порушуючи термінів оголошувати конкурси регіональних проектів, зокрема до 1 травня року, що передує плановому, подавати Мінрегіону, пропозиції з переліком і описом інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що пройшли попередній конкурсний відбір відповідно до законодавства та можуть реалізовуватися за рахунок коштів ДФРР у наступному бюджетному періоді;

— проводити для всіх зацікавлених сторін навчання-тренінги щодо визначення, підготовки та реалізації пріоритетних проектів регіонального розвитку, процедури їх подання та реєстрації на онлайн-платформі Мінрегіону;

— забезпечити концентрацію фінансових ресурсів, в тому числі від додаткових надходжень місцевих бюджетів на проектах регіонального розвитку, які визначені як пріоритетні для реалізації завдань Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року та регіональних стратегій;

— проводити моніторинг та оцінку регіональних програм розвитку на предмет узгодження їх заходів/проектів із пріоритетами ДФРР та технічними завданнями Плану заходів з реалізації регіональних Стратегій розвитку;

— спільно із обласними радами активізувати роботу щодо створення та ефективної діяльності Агенцій регіонального розвитку, робота яких повинна у першу чергу бути спрямована на підготовку програм і проектів регіонального розвитку, узгоджених з інтересами і ресурсами державних цільових програм, місцевих бюджетів та проектів міжнародної технічної допомоги.

Зважаючи на те, що політика регіонального розвитку є одним з ключових факторів як для економічного зростання, так і для консолідації України, вона має стати пріоритетним напрямком спільної роботи органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, бізнесу з метою реалізації регіональних пріоритетних інвестиційних програм (проектів).

Література:

1. Звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації стратегії розвитку Тернопільської області. URL: <http://www.oda.te.gov.ua/>.

2. Звіт про стан реалізації проектів регіонального розвитку в регіонах України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/press/prezentatsiyi-materiali/>.

3. Постанова Кабінету Міністрів від 07 червня 2017 №410 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад». URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250057552>.

4. Проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62551.

Петрушка Олена Володимирівна

*К.е.н., старший викладач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету*

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Модернізація соціального страхування в Україні повинна здійснюватись шляхом знаходження оптимального балансу між економічною ефективністю та соціальною спрямованістю даної системи. Аналіз ефективності вітчизняної системи соціального страхування дає можливість зробити висновок про те, що перерозподіл національного продукту з метою відтворення робочої сили знаходиться на вкрай низькому рівні. Кількісний аналіз основних показників системи соціального страхування виділяє два основних фактори, що зменшують економічну ефективність даного інституту - економічний та соціальний. Суть першого полягає у встановленні в Україні низького рівня офіційної заробітної плати як в абсолютних показниках, так і по відношенню до ВВП. Соціальний фактор проявляється у збільшенні державного тиску на економіку та перекладенні на неї функцій із соціального захисту.

Основою концепції реформування соціального страхування, на нашу думку, повинні виступати загальні принципи, дотримання яких є обов'язковим на кожному етапі перетворення:

— розвиток та удосконалення страхового механізму;